

Tlač a informácie

Súdny dvor Európskej únie
TLAČOVÉ KOMUNIKÉ č. 116/15
V Luxemburgu 6. októbra 2015

Návrhy generálneho advokáta vo spojených veciach C-443/14 Kreis Warendorf / Ibrahim Alo a C-444/14 Amira Osso / Region Hannover

Podľa generálneho advokáta Pedra Cruz Villalóna predstavuje povinnosť príjemcov doplnkovej ochrany mať bydlisko na určitom mieste obmedzenie voľného pohybu na území členského štátu

Toto obmedzenie je prípustné len v konkrétnych situáciách, v ktorých platia vážne dôvody politiky v oblasti migrácie a integrácie a nemožno ho odôvodniť dôvodmi územného rozdelenia bremena v oblasti sociálneho zabezpečenia

Smernica Únie¹ stanovuje, že členské štáty musia na svojom území umožniť voľný pohyb príjemcom medzinárodnej ochrany – osobám, ktorým bolo priznané postavenie utečenca alebo bola poskytnutá doplnková ochrana² – za rovnakých podmienok a s rovnakými obmedzeniami ako v prípade iných štátnych príslušníkov tretích krajín s oprávneným pobytom na území členských štátov.

Podľa nemeckej právnej úpravy, pokiaľ príjemcovia medzinárodnej ochrany poberajú sociálne dávky, s povolením na pobyt priznaným z humanitárnych, politických alebo medzinárodnoprávných dôvodov sa spája povinnosť týkajúca sa miesta bydliska. Dotknutá právna úprava spresňuje, že táto povinnosť predstavuje primeraný prostriedok na to, aby sa zabránilo nadmernému rozpočtovému zaťaženiu určitých obcí a spolkových krajín vyplývajúcemu z vyplácania sociálnych dávok zahraničným príjemcom. Rovnako je cieľom právnej úpravy zabrániť koncentrácii cudzincov, ktorí sú závislí na sociálnej pomoci, v určitých oblastiach, čo vytvára problémy sociálnej segregácie a integrácie, a to práve v snahe uľahčiť túto integráciu.

Pán Alo a pani Osso sú sýrski štátni príslušníci, ktorí pricestovali do Nemecka, kde požiadali o azyl. Hoci ich žiadosti boli zamietnuté, odo dňa podania svojich žiadostí poberajú sociálne dávky. Neskôr sa im priznalo postavenie príjemcov doplnkovej ochrany, v dôsledku čoho im obom boli vydané povolenia na pobyt spojené s povinnosťou týkajúcou sa miesta bydliska. Obidvaja napadli zákonnosť tohto obmedzenia. Vec bola predložená Bundesverwaltungsgericht (nemecký spolkový správny súd), ktorý má pochybnosti o zlučiteľnosti tejto povinnosti týkajúcej sa miesta bydliska so smernicou.

Preskúvaná nemecká právna úprava ukladá toto obmedzenie štátnym príslušníkom tretích krajín, ktorých pobyt bol povolený z medzinárodnoprávných, humanitárnych alebo politických dôvodov a ktorí poberajú sociálne dávky. Týka sa to tak príjemcov doplnkovej ochrany, ako aj utečencov. Bundesverwaltungsgericht však v roku 2008 rozhodol, že povinnosť týkajúca sa miesta bydliska, akou je tá vo veci samej, možno uložiť osobám s postavením utečenca len v prípade, že ju odôvodňuje nevyhnutnosť zaručiť primerané územné rozdelenie rozpočtového zaťaženia v oblasti sociálnej pomoci. Nemecký súd však má pochybnosti o možnosti uplatnenia tohto

¹ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2011/95/EÚ z 13. decembra 2011 o normách pre oprávnenie štátnych príslušníkov tretej krajiny alebo osôb bez štátneho občianstva mať postavenie medzinárodnej ochrany, o jednotnom postavení utečencov alebo osôb oprávnených na doplnkovú ochranu a o obsahu poskytovanej ochrany (Ú. v. EÚ L 337, s. 9).

² Osobou „oprávnenou na doplnkovú ochranu“ sa rozumie štátny príslušník tretej krajiny alebo osoba bez štátnej príslušnosti, ktorú nemožno považovať za utečenca, ale vo vzťahu ku ktorej existujú závažné a preukázané dôvody domnievať sa, že v prípade, že by dotknutá osoba bola vrátená do svojej krajiny pôvodu alebo v prípade osoby bez štátnej príslušnosti do krajiny svojho obvyklého pobytu, čelila by reálnemu riziku utrpenia vážneho bezprávia a nemôže prijať alebo v dôsledku takéhoto rizika odmieta ochranu tejto krajiny.

odôvodnenia vo vzťahu k príjemcom doplnkovej ochrany. Nemecký súd ďalej uvádza, že túto povinnosť týkajúcu sa miesta bydliska možno prípadne odôvodniť dôvodmi migračnej a integračnej politiky, a to aj pokiaľ ide o utečencov, ale že jednoduchý abstraktný odkaz na tieto dôvody nie je dostačujúci a že podľa neho príslušné orgány musia spresniť konkrétne dôvody, ktoré viedli k tomuto obmedzeniu.

Vo svojich dnes prednesených návrhoch v tejto veci sa generálny advokát Pedro Cruz Villalón domnieva, že pojem „voľný pohyb“ uvedený v smernici zahŕňa tak slobodu pohybu, ako aj slobodu vybrať si miesto bydliska. Tento záver vyplýva z doslovného, systematického, teleologického a historického výkladu tohto pojmu. Keďže podstatou práva na pobyt je sloboda vybrať si miesto bydliska, je jasné, že povinnosť mať bydlisko v ohraničenej geografickej zóne uložená členským štátom predstavuje obmedzenie voľného pohybu nezávisle od skutočnosti, že príjemca medzinárodnej ochrany má voľný pohyb a pobyt na celom území členského štátu.

Čo sa týka cieľov výslovne uvedených v nemeckej právnej úprave na účely odôvodnenia povinnosti týkajúcej sa miesta bydliska – zabrániť neprimeranému rozpočtovému zaťaženiu určitých obcí a spolkových krajín a zabrániť sociálnej segregácii a jej negatívnym dôsledkom na integráciu – generálny advokát sa domnieva, že ide v podstate o legitímne ciele. Treba však určiť, či z toho vyplývajúce rozdielne zaobchádzanie medzi utečencami a príjemcami doplnkovej ochrany na jednej strane a príjemcami medzinárodnej ochrany a ostatnými príslušníkmi tretích krajín na druhej strane je primerané sledovanému cieľu.

V prvom prípade sa generálny advokát domnieva, že **rozdielne zaobchádzanie s utečencami a s príjemcami doplnkovej ochrany, pričom všetci poberajú sociálne dávky, a uloženie posledným uvedeným osobám povinnosti týkajúcej sa miesta bydliska odôvodnenej cieľom rovnovážneho územného rozdelenia zaťaženia v oblasti sociálnej pomoci, nespĺňa požiadavky zásady proporcionality.** Generálny advokát uvádza, že pokiaľ je možné vytvoriť mechanizmy územného prerozdelenia a kompenzácie rozpočtovej nerovnováhy, nie je prehnané domnievať sa, že existujú opatrenia, ktoré menej obmedzujú právo na voľný pohyb. Navyše sa nepreukázalo, do akej miery možno správnu rovnovahu územného prerozdelenia zaťaženia v oblasti sociálnej pomoci dosiahnuť uložením, z tohto dôvodu, povinnosti týkajúcej sa miesta bydliska príjemcom doplnkovej ochrany, pričom utečencom sa neuloží. K tomu sa pripája vôľa jasne vyjadrená normotvorcom Únie smerujúca k zjednoteniu postavení týchto dvoch kategórií osôb. **V dôsledku toho povinnosť týkajúca sa miesta bydliska založená na tomto odôvodnení je v rozpore so smernicou.**

Čo sa týka odôvodnenia založeného na politických dôvodoch v oblasti migrácie a integrácie, generálny advokát Cruz Villalón **sa domnieva, že povinnosť týkajúca sa miesta bydliska je zlučiteľná so smernicou len v prípade, že tieto dôvody sú dostatočne závažné a viažu sa na konkrétne vecné situácie.** Hoci sa totiž táto povinnosť zdá byť primeraná na dosiahnutie cieľov politiky v oblasti migrácie a integrácie, keďže sa zdá byť zložitá zabrániť koncentrácii príjemcov medzinárodnej ochrany menej reštriktívnymi prostriedkami, nemecký súd musí preskúmať realizovateľnosť iných opatrení, ako je napríklad politika rozptylenia v oblasti prístupu k bývaniu. Generálny advokát v každom prípade spresňuje, že **abstraktné dôvody, ktoré nie sú naviazané na dôvody v oblasti migrácie a integrácie, nie sú dostatočné,** keďže obmedzenie musí zodpovedať veľmi závažným konkrétnym dôvodom v oblasti migrácie a integrácie (napríklad prípadu zjavného sociálneho napätia s narušením verejného poriadku vyplývajúcim z koncentrácie významného počtu príjemcov medzinárodnej ochrany poberajúcich sociálne dávky). Tiež treba zohľadniť trvanie a územnú pôsobnosť povinnosti týkajúcej sa miesta bydliska. **Navyše vnútroštátny právny poriadok posudzovaný ako celok nemôže ukladať túto povinnosť výlučne príjemcom medzinárodnej ochrany.**

UPOZORNENIE: Súdny dvor nie je viazaný návrhmi generálneho advokáta. Úlohou generálnych advokátov je nezávisle navrhnúť Súdnemu dvoru právne riešenie veci, ktorá im bola pridelená. Sudcovia Súdneho dvora od tohto momentu začínajú v tejto veci poradu. Rozsudok bude vyhlásený neskôr.

UPOZORNENIE: Návrh na začatie prejudiciálneho konania umožňuje súdom členských štátov v rámci sporu, ktorý rozhodujú, položiť Súdnemu dvoru otázky o výklade práva Únie alebo o platnosti aktu práva

Únie. Súdny dvor nerozhoduje vnútroštátny spor. Vnútroštátnemu súdu prináleží, aby rozhodol právnu vec v súlade s rozhodnutím Súdneho dvora. Týmto rozhodnutím sú rovnako viazané ostatné vnútroštátne súdne orgány, na ktoré bol podaný návrh s podobným problémom.

Neoficiálny dokument pre potreby médií, ktorý nezaväzuje Súdny dvor.

[Úplné znenie](#) návrhov sa uverejňuje na internetovej stránke CURIA v deň ich prednesu.

Kontaktná osoba pre tlač: Balázs Lehóczki ☎ (+352) 4303 5499

Obrazový záznam z prednesenia návrhov je k dispozícii na „[Europe by Satellite](#)“ ☎ (+32) 2 2964106